

Тема 4. Антибактеріальні хіміотерапевтичні засоби.

План.

1. Висвітлення основних питань класифікації, фармакодинаміки та застосування різних груп хіміотерапевтичних засобів.
2. Антибіотики.
3. Сульфаніламідні препарати.
4. Протівірусні засоби.
5. Протитуберкульозні засоби.
6. Протигельмінтні засоби.
7. Протимікозні засоби.
8. Розв'язування фармакотерапевтичних задач. Виписування рецептів на препарати.

Завдання до практичного заняття.

Дайте відповідь на такі питання:

1. Що таке антибіотики? Наведіть їх класифікацію.
2. Що характерно для антибіотиків групи пеніциліну? Наведіть порівняльну характеристику препаратів.
3. У чому полягає відмінність антибіотиків групи цефалоспоринів від пеніцилінів? Зробіть фармакотерапевтичний аналіз окремих препаратів.
4. Що характерно для макролідів та азалідів? Наведіть їх порівняльну характеристику.
5. Наведіть порівняльну характеристику тетрациклінів. Обґрунтуйте показання та протипоказання до застосування препаратів.
6. В яких випадках і як застосовують левоміцетин?
7. Наведіть порівняльну характеристику лінкозамідів.
8. Що таке сульфаніламідні препарати? Наведіть їх класифікацію та обґрунтуйте застосування препаратів.
9. У чому полягає механізм антибактеріальної дії? Обґрунтуйте схему лікування препаратами.
10. Що характерно для нітрофуранів? Проведіть порівняльну характеристику препаратів.
11. В яких випадках і як призначають похідні 8-оксихіноліну? Назвіть препарати та проведіть їх фармакотерапевтичний аналіз.
12. Особливість застосування в медичній практиці похідних фторхінолону.
13. Назвіть препарати для лікування сифілісу та дайте їм фармакотерапевтичну характеристику.
14. Що таке протитуберкульозні засоби? Проведіть фармакотерапевтичний аналіз основних препаратів.
15. Назвіть протівірусні препарати для профілактики і лікування грипу.
16. Що таке антипротозойні засоби? Проаналізуйте класифікацію.

17. Які препарати спричиняють фунгістатичну та фунгіцидну дію? Обґрунтуйте застосування цієї групи засобів.
18. Назвіть протигельмінтні засоби, спектр їхньої дії та застосування.

Тести:

- 1. Як називається група хімотерапевтичних засобів, що утворюються мікроорганізми:**
- а) антибіотики;
  - б) сульфаніламідні препарати;
  - в) антисептичні засоби;
  - г) дезінфекційні засоби;
  - д) детергенти.
- 2. Для якого препарату характерно - антибіотик групи пеніциліну, призначають при пневмонії, абсцесі, флегмоні, стійкість до пеніцилінази:**
- а) оксациліну натрієва сіль;
  - б) біцилін-5;
  - в) левоміцетин;
  - г) ампіцилін;
  - д) метациклін.
- 3. У флаконі є 1 000 000 ОД бензилпеніциліну натрієвої солі. Пацієнтові потрібно ввести 500 000 ОД. Як це зробити:**
- а) додати 10 мл розчинника і ввести 5 мл;
  - б) додати 5 мл розчинника і ввести 1 мл;
  - в) додати 10 мл розчинника і ввести 10 мл;
  - г) додати 10 мл розчинника і ввести 2,5 мл;
  - д) додати 6 мл розчинника і ввести 5 мл?
- 4. Для якої групи антибіотиків характерно:**
- стійкість до В-лактамази стафілококів;
  - порушення синтезу мікробної клітини в момент мітозу;
  - широкий спектр протимікробної дії.
- а) аміноглікозиди;
  - б) тетрацикліни;
  - в) природні пеніциліни;
  - г) хлорамфенікол;
  - д) цефалоспорини?
- 5. У пацієнта В. ревматизм. Який з антибіотиків груп пеніциліну доцільно призначити для сезонної профілактики захворювання:**
- а) бензилпеніциліну натрієву сіль;
  - б) оксацилін ;
  - в) ампіцилін;

- г) біцилін-5;
- д) ампіокс?

6. Визначте шлях введення гентаміцину сульфату:

- а) внутрішньом'язово, місцево;
- б) внутрішньовенно, місцево;
- в) підшкірно, всередину;
- г) місцево, під язик;
- д) інгаляційно, всередину.

7. Бензилпеніциліну натрієву сіль вводить через кожні:

- а) 4 год;
- б) 8 год;
- в) 2 год;
- г) 12 год;
- д) 24 год.

8. Визначте спектр протимікробної дії сульфаніламідів:

- а) кишкові палички, мікобактерії туберкульозу, холерний вібріон;
- б) синьогнійна паличка, трепонеми, шигели;
- в) хламідії, патогенні коки, кишкова паличка, холерний вібріон;
- г) збудник коклюша, сальмонели, рикетсії;
- д) патогенні коки, шигели, хламідії, синьогнійна паличка.

9. Визначте захворювання, для лікування яких призначають фталазол:

- а) кишкові інфекції;
- б) туберкульоз;
- в) пневмонія;
- г) лямбліоз;
- д) трихомоноз.

10. Щоб запобігти кристалізації внаслідок застосування сульфацил-амідних препаратів, слід вжити таких заходів:

- а) запивати їх великою кількістю лужної мінеральної води;
- б) запивати їх великою кількістю кислої мінеральної води;
- в) вживати з натрію хлоридом;
- г) вживати з триметопримом;
- д) вживати з кислотою ацетилсаліциловою.

11. Визначте комбінований сульфаніламідний препарат, що діє бактерицидно та має широкий спектр протимікробної дії:

- а) норфлоксацин;
- б) сульфадиметоксин;
- в) котримоксазол;

- г) фуразолідон;
- д) сульфацил·натрій.

12. У пацієнта Б. сифіліс. Визначте препарати, що є ефективними в та- кому випадку:

- а) препарати пеніциліну, макроліди;
- б) стрептоміцину сульфат, рифампіцин;
- в) ізоніазид, бійохінол;
- г) бісмоверон, фтивазид;
- д) тетрациклін, рифампіцин.

13. Визначте препарати групи А (найбільш ефективні) для лікування хворих на туберкульоз:

- а) стрептоміцину сульфат, ізоніазид;
- б) рифампіцин, ізоніазид;
- в) фтивазид, метазид;
- г) канаміцин, циклосерин;
- д) етамбутол, піразинамід.

14. Ремантадин призначають для лікування хворих на:

- а) кандидамікоз;
- б) ентеробіоз;
- в) трихомоноз;
- г) аскаридоз ;
- д) грип.

15. Визначте препарат, до якого чутливі амеби, трихомонади, лямблії і який добре всмоктується з травного каналу:

- а) оксолін;
- б) левамізол;
- в) метронідазол;
- г) трихомонацид;
- д) клотримазол.

16. Визначте препарати для лікування кандидамікозів:

- а) гризеофульвін, мікосептин;
- б) флуконазол, нітрофунгін;
- в) амфотерицин, цинкундан;
- г) ністатин, леворин;
- д) амфоглюкамін, мікосептин.

17. Левамізол (декарис) призначають для лікування такого захворювання:

- а) аскаридоз;
- б) ентеробіоз;

- в) цестодоз;
- г) трематодоз;
- д) трихоцефальоз.

Задачі

1. Пацієнтові призначено 80 мг 4 % розчину гентаміцину. Обчисліть, скільки мілілітрів цього розчину слід ввести.
2. Відповідно до рецепта пацієнтові видано такі препарати: тетрациклін і ністатин у таблетках. Поясніть дію препаратів та дайте поради щодо вживання з їжею.
3. З анотації відомо, що антибіотик виявляє антагонізм з пеніцилінами, цефалоспоринами, лінкозамідами, а сивергізм - з тетрациклінами, стрептоміцином. Поясніть, що це означає і які антибіотики мають таку дію.
4. Пацієнтові призначено поліміксину М сульфат ентерально. Поясніть, які можуть бути ускладнення і розкажіть про заходи щодо їх запобігання.
5. Для проведення інформаційної роботи розподіліть препарати антибіотиків на групи:
пеніциліни (А),
цефалоспорини (Б),
тетрацикліни (В),
аміноглікозиди і глікопептиди (Г),
макроліди й азаліди (Д),
лінкозаміди (Е):
  - Метацикліну гідрохлорид
  - Стрептоміцину сульфат
  - Ампіцилін
  - Еритроміцин
  - Лінкоміцину сульфат
  - Ванкоміцин
  - Цефотаксим
  - Біцилін-5
  - Азитроміцин
  - Сизоміцин
  - Цефепім
  - Далацин
6. Пацієнт приймає антибіотик групи цефалоспоринів. Поясніть несумісність препарату зі спиртом етиловим.
7. Пацієнтові І., 34 роки, встановлено діагноз: •лакунарна ангіна•. Одним з препаратів для комплексного лікування призначений

сульфадиметоксин. Дайте поради хворому щодо способу прийому препарату. Назвіть фармакологічну групу і можливі побічні ефекти препарату.

8. Пацієнтові призначено нітроксолін. Поясніть спосіб прийому препарату та можливі побічні ефекти.

9. До аптеки надійшли синтетичні антибактеріальні препарати. Наведіть класифікацію препаратів за хімічною будовою та проаналізуйте їхнє застосування.

Бісептол

Кислота налідиксова

Кислота оксолінієва

Сульфален

Сульфадимезии

Сульфадиметоксии

Сульфазии

Сульфатон

Сульфацил·натрій

Фталазол

Ципрофлоксацин

10. Пацієнтові призначено офлоксацин. Дайте поради щодо його вживання та сумісності з іншими препаратами.

11. Пацієнтові призначено фуразолідон у таблетках. Поясніть дію та спосіб застосування препарату.

12. Пацієнтові призначено ін'єкції бійохінолу. Який шлях та тактика введєня препарату? Які побічні ефекти та заходи щодо запобігання розвитку ускладнень?

13. Ви працюєте у відділі готових лікарських форм. Які рекомендації слід дати пацієнтові при відпуску метронідазолу?

14. Дитині віком 4 роки і з масою тіла 15 кг призначено пірантел у формі суспензії (50 мг/мл). Поясніть матері дитини, як приймати препарат, якщо його призначено в дозі 0,01 г на 1 кг маси тіла.

15. Пацієнтові призначено ізоніазид. Поясніть, які побічні ефекти можуть виникнути і яких заходів слід ужити, щоб запобігти цьому.

16. Із наявних в аптеці препаратів виберіть для відправки в шкірновенерологічний диспансер засоби для лікування хворих на сифіліс: антибіотики (А), препарати вісмуту (Б), засоби неспецифічної дії (В):

- азитроміцин
- біцилін-1
- еритроміцин
- бісмоверол
- бензилпеніциліну натрієва сіль
- бійохінол
- пірогенал
- цефтріаксон.

17. Аптека отримала такі хіміотерапевтичні засоби:

- амфотерицин В
- ацикловір
- вермокс
- гризеофульвін
- декарис
- леворин
- клотримазол
- метронідазол
- міконазол
- мікосептин
- ністатин
- оксолін
- пірантел
- піперазину адипінат
- ремантадин.

Назвіть, які з них є засобами: протимікозними; протигельмінтними; протівірусними. Вкажіть механізм дії. Застосування.